

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 31 sierpnia 2015 r. powódka B. K., reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem, wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwoty 6.447,12 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej liczonych od dnia 19 maja 2015 r. do dnia zapłaty. Nadto powódka wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Uzasadniając wywiedzione roszczenie, powódka w pierwszej kolejności wskazała, że z poprzednikiem prawnym pozwanej Spółki łączyła ją umowa ubezpieczenia na życie z funduszem kapitałowym Program Lokacyjny (...) z dnia 26 października 2009 r., potwierdzona polisą nr (...). W dniu 18 maja 2015 r. powódka z uwagi na trudną sytuację finansową postanowiła rozwiązać łączącą ją umowę z pozwaną. Podniosła, że w związku z rozwiązaniem przez łączącą ją z pozwanym umowy ubezpieczenia dokonano wypłaty zgromadzonych na jej rachunku środków potrącając przy tym tzw. opłatę likwidacyjną w wysokości 6.447,12 zł, co stanowiło 39% wartości zgromadzonych na rachunku środków. W ocenie powódki postawę pozwanego należy ocenić jako naganną i sprzeczną z zasadami współżycia społecznego oraz zasadami dobrych praktyk ubezpieczeniowych. Powódka podniosła, iż nigdy nie doręczono jej OWU. Powódka odnosząc się do przesłanek z art. 385¹ § 1 k.c. wskazała, że postanowienia OWU nie zostały z nią indywidualnie uzgodnione bowiem stanowią one wzorzec umowy przedstawiony konsumentowi przez kontrahenta bez możliwości jakiegokolwiek ingerencji w treść. W ocenie powódki nie sposób także przyjąć, że do głównych świadczeń stron należało uiszczenie opłaty likwidacyjnej, którą pozwany potrącił w związku z wypowiedzeniem umowy przez powódkę. Następnie wskazała, że postanowienia OWU kształtują jej obowiązki i prawa w sposób sprzeczny w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, co prowadzi do rażącego naruszenia jej interesów. Ponadto, w §18 OWU jednoznacznie zostało wskazane, że koszty zawarcia i obsługi umowy ubezpieczenia oraz koszty działalności N. (obecnie (...)) są ujęte w opłacie wstępnej, która była pobrana z każdej opłaconej składki ubezpieczeniowej i składki dodatkowej. W ocenie powódki utwierdza to w przekonaniu, że opłata likwidacyjna ma jedynie charakter reperkusji przywiązującej konsumenta na długie lata do umowy bez możliwości wypowiedzenia jej i zachowania oszczędności gromadzonych przez większość życia.

Powódka powołała się także na stanowisko Sądu Apelacyjnego w Warszawie, rozpoznającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 7 października 2011 r., sygn. akt XVII AmC1704/09 i z dnia 4 czerwca 2012 r., sygn. akt XVII AmC 974/11, w którym Sąd uznał za niedozwolone i zakazał wykorzystywania w obrocie z konsumentami postanowień, w których opłata likwidacyjna była naliczana w podobny sposób. Dodała, iż postanowienie uwzględnione w w/w orzeczeniu jest analogiczne do tego, które zostały przez pozwaną zastosowane przy rozwiązaniu umowy ubezpieczenia z powódką. (pозew – k. 2-9).

W dniu 25 września 2015 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa w W. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym w sprawie o sygn. akt II Nc 18139/15, w którym w całości uwzględnił żądanie pozwu wraz z kosztami postępowania. (nakaz zapłaty – k. 25).

Od powyższego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym pozwana (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. skutecznie wniosła sprzeciw, w którym zażądała oddalenia powództwa B. K. w całości oraz zasądzenia na rzecz pozwanej Spółki od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

Ustosunkowując się do wywiedzonego roszczenia pozwana wskazała, że powódka przed zawarciem umowy otrzymała, zapoznała się i zaakceptowała z treścią ogólnych warunków ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną program lokacyjny (...) w brzmieniu z dnia 17.03.2009 r. Uzasadniając swoje stanowisko odnośnie głównego charakteru świadczenia w postaci wypłaty wykupu pozwana Spółka powołała się na treść art. 13 ust. 2 i ust. 4 pkt 2 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 950 ze zm.). Powołała się także na orzecznictwo Sądu Okręgowego w Warszawie. Podniosła również, że poniosła określone koszty związane z zawarciem umowy – w tym wysokie koszty akwizycji, reklam, wynagrodzenia

pracowników, które podlegały rozliczeniu wraz z rozwiązaniem tej umowy. Wskazała na niejednolity charakter umowy ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym. W jej oceni sporna opłata ta nie jest także zbyt wygórowana. Pozwana jest bowiem uprawniona do pobierania kosztów pozostających w rzeczywistym i adekwatnym związku z zawieraniem ubezpieczeń. Na poparcie swojego stanowiska pozwana przytoczyła orzecznictwo sądowe. (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 26 – 28 i k. 38 – 44v.).

Do zamknięcia rozprawy strony procesu podtrzymały swoje stanowiska w sprawie. (protokół rozprawy z dnia 15.02.2016 r. – k. 67 - 67v.).

Sąd uznał za ustalone następujące okoliczności:

W dniu 26 października 2009 r. pomiędzy konsumentem B. Z. (obecnie K.) a przedsiębiorcą N. (...) Towarzystwem (...) na (...) S.A. z siedzibą w W. została zawarta umowa ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną Program Lokacyjny NordeaPlus, potwierdzona polisą numer (...). Na podstawie tej umowy N. była zobowiązana do wypłaty sumy ubezpieczenia w wysokości 1 zł w razie zgonu ubezpieczonego z przyczyn innych niż nieszczęśliwy wypadek oraz kwoty 2.500,00 zł w razie zajścia zdarzenia w postaci zgonu ubezpieczonego wskutek nieszczęśliwego wypadku. W razie zgonu wypłacano ponadto stan funduszu. B. Z. (obecnie K.) była natomiast zobowiązana do zapłaty składki w wysokości 250,00 zł miesięcznie. Umowa została zawarta na czas nieokreślony. Składki były alokowane na ubezpieczeniowe fundusze kapitałowe – (...) Dynamiczny (F05)”, (...) Dalekowschodnich Akcji (...) (F08)”, (...) S. Akcji (F19)”, (...) Surowcowy (F46)” i (...) Akcji Rosyjskich (F57)” – w każdym po 20%. Opłata za ochronę ubezpieczeniową wynosiła 0,30 zł miesięcznie i była wliczona w opłatę za zarządzenie. Zgodnie z załącznikiem do polisy numer (...) opłata manipulacyjna za realizację wykupu częściowego z rachunku podstawowego w I i II roku polisowym wyniosła 100% wartości rachunku, w III roku – 80% wartości rachunku, w IV roku – 70% wartości rachunku, w V roku – 60% wartości rachunku, w VI roku – 50% wartości rachunku, w VII roku – 40% wartości rachunku, w VIII roku – 30% wartości rachunku, w IX roku – 20 % wartości rachunku, w X roku – 10% wartości rachunku, w po X roku – 0% wartości rachunku. (**dowody:** wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia – k. 45-46; polisa nr (...) – k. 47 -47v., OWU – k. 48 – 50v.; karta parametrów – k. 51- 53).

Umowa została zawarta na wniosek B. Z. złożony w dniu 26 października 2009 r. Do wniosku załączono Kartę Parametrów zawierającą tabelę wartości wykupu całkowitego na przestrzeni 10 lat obowiązywania umowy. Wraz z zawarciem umowy ubezpieczenia B. Z. otrzymała także Ogólne warunki ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną Program LokacyjnyNordeaPlus (dalej jako OWU), które stanowiły integralną część umowy ubezpieczenia numer 363- (...). (**dowody:** wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia – k. 45-46; polisa nr (...) – k. 47 -47v., OWU – k. 48 – 50v.; karta parametrów – k. 51- 53).

Zgodnie z § 1 ust. 2 OWU N. zobowiązana była do spełnienia określonego w umowie ubezpieczenia świadczenia w razie zajścia zdarzenia objętego zakresem ubezpieczenia a ubezpieczający (powódka) zobowiązany był do opłacenia składki ubezpieczeniowej. Zgodnie z § 2 pkt 14 OWU składką alokowaną była określona w umowie procentowa część składki ubezpieczeniowej lub składki dodatkowej, która przeznaczona była na nabycie jednostek funduszy. Wartością wykupu całkowitego była kwota równa Indywidualnemu S. Funduszu pomniejszonemu o opłatę likwidacyjną, której wysokość określona była w Karcie Parametrów (§ 2 pkt 27 OWU). Przedmiotem ubezpieczenia było życie ubezpieczonego a zdarzeniem ubezpieczeniowym był zgon ubezpieczonego: z przyczyn innych niż nieszczęśliwy wypadek bądź wskutek nieszczęśliwego wypadku, którego bezpośrednią i wyłączną przyczyną był nieszczęśliwy wypadek (§ 3 ust. 1 i 2 OWU). Zgodnie z § 8 ust. 4 OWU umowa ubezpieczenia ulegała rozwiązaniu wskutek wypowiedzenia umowy ubezpieczenia przez ubezpieczającego; braku opłacenia składki w okresie opóźnienia; braku odpowiedniej wartości sumy opłaconych składek za okres 5 lat polisowych. Rozwiązanie umowy na skutek powyższych okoliczności prowadziło do wypłaty wartości wykupu całkowitego. W przypadku rozwiązania Umowy ubezpieczenia w trybie określonym w ust. 4 N. zobowiązana była do wypłaty ubezpieczającemu wartości wykupu całkowitego w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wykup całkowity (§ 8 ust. 5 OWU). Do wypłaty wartości wykupu całkowitego prowadził również zgon ubezpieczonego (§ 8 ust. 6 OWU). W przypadku wypłaty wartości wykupu całkowitego, stosownie do § 20 ust. 1 OWU o którym mowa w § 8 ust. 8 ze środków znajdujących się na rachunku podstawowym N. pobierana była opłata

likwidacyjna, której wysokość określona była w Karcie Parametrów. Środki zgromadzone na rachunku dodatkowym były zwolnione od opłaty likwidacyjnej. Zgodnie z § 18 ust. 1 OWU z każdej opłaconej składki ubezpieczeniowej N. pobierała opłatę wstępną na pokrycie kosztów akwizycji, na które składają się koszty zawarcia i obsługi umowy oraz koszty działalności N.. (**dowód:** OWU – k. 48 – 50v.).

Z tytułu umowy N. pobierała opłatę administracyjną w wysokości 10,00 zł miesięcznie, opłatę na pokrycie kosztów działalności ubezpieczeniowej w wysokości 0,03% wartości subkonta miesięcznie, za udzielenie informacji o indywidualnym stanie funduszu w wysokości 15,00 zł, za zmianę procentowego podziału składki w wysokości 25,00 zł od trzynastej i każdej kolejnej zmiany w roku polisowym. (**dowód:** karta parametrów – k. 51- 53).

(...) S.A. z siedzibą w W. przejął majątek N. (...) Towarzystwa (...) na (...) S.A. z siedzibą w W., wskutek czego doszło do połączenia obu spółek przez przeniesienie majątku N. na (...). (**dowód:** KRS pozwanej - k. 30 -36).

W dniu 18 maja 2015 r. B. Z. złożyła wniosek o wykup całkowity. Pismem z dnia 16 czerwca 2015 r. pozwane Towarzystwo (...) poinformowało B. Z. , iż przynało jej świadczenie w wysokości 10.083,95 zł, które to stanowiło 61 % wartości wykupu całkowitego, który na dzień 18 maja 2015 r. wynosił 16.531,07 zł (100%).

(**dowody:** pismo pozwanej z dnia 16.06 2015 r. – k. 12 - 13).

Powyższe ustalenia zostały poczynione na podstawie powołanych dokumentów, których prawdziwości ani autentyczności nie kwestionowała żadna ze stron, nie znalazł do tego podstaw również Sąd. Twierdzenia stron zawarte w pismach procesowych Sąd uczynił podstawą swych ustaleń faktycznych w takim zakresie, w jakim zostały one wprost przyznane przez stronę przeciwną niż ta, która je powoływała, albo przynajmniej nie zostały one przez nią zaprzeczone. W związku z tym, jako bezsporne, w ogóle nie wymagały one wykazywania ich prawdziwości za pomocą dowodów (art. 229-230 k.p.c.).

Ponadto, na uwzględnienie nie zasługiwały złożone przez pozwaną - jako środki dowodowe – pisemne oświadczenia osoby zatrudnionej stanowisku dyrektora działu sprawozdawczości i kontroli finansowej i pracownika działu obsługi klientów, a także samego agenta ubezpieczeniowego (k. 54, k. 56-57). Przeprowadzenie powyższych dowodów byłoby zbędne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy w świetle art. 227 k.p.c. Przede wszystkim zaznaczyć należy, że fakt pobrania określonej prowizji agenta ubezpieczeniowego był bezsporny, istotą sporu była zaś sama zasada obciążenia powódki kosztami wynagrodzenia tegoż agenta (tj. kosztami akwizycji). Warto już w tym miejscu zaznaczyć, iż koszty te zgodnie z § 18 ust. 1 OWU miały być pokrywane w ramach opłaty wstępnej – uiszczanej przez powódkę od każdej wpłaconej składki. Powyższe dowody w ocenie Sądu nie prowadziłyby zatem do ustalenia wysokości szkody, na którą powoływała się pozwana podnosząc, iż wystąpiła ona na skutek przedwczesnego rozwiązania umowy przez powódkę. Poniesienie tych kosztów przez pozwaną nie pozostawało w związku przyczynowym z wygaśnięciem łączącej strony umowy ubezpieczenia, o czym także w dalszej części uzasadnienia. Niezależnie od powyższych rozważań dowody te nie mogły stanowić źródła ustaleń faktycznych, albowiem dokumenty prywatne o charakterze informacyjnym nie powinny prowadzić do obejścia przepisów o dowodach osobowych, tj. dowodów z zeznań świadków i z przesłuchania stron. Z zasady bezpośrednio wynika postulat, aby Sąd poznawał fakty istotne dla podstawy faktycznej orzeczenia na podstawie dowodów osobowych, a nie na podstawie oświadczeń osób, które mogą złożyć zeznania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2004 r., II CK 245/04, LEX nr 1119480).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie z wyjątkiem części roszczenia odsetkowego.

Powódka kwestionowała zgodność z prawem postanowień umowy zastrzegających ograniczoną wartość świadczenia w postaci wartości wykupu, podnosząc ich niedozwolony, w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. charakter, łącząc z tą jego cechą sankcję w postaci braku związania jego treścią w stosunku ukształtowanym jego treścią i konieczność wypłaty przez pozwanego całości środków zgromadzonych przez powoda na rachunku umowy. Stanowisko swoje powódka uzasadniała odwołując się do treści normatywnej kwestionowanego postanowienia a więc skutków tego postanowienia

dla praw i obowiązków stron wynikających z umowy. Sporna w sprawie kwestia pobrania przy zakończeniu stosunku prawnego przez pozwanego kwoty pieniężnej uszczuplającej stan rachunku powódki powstała w wyniku realizacji przez pozwanego uprawnienia wynikającego z punktu 11. karty parametrów – pobrania opłaty likwidacyjnej za realizację wykupu w wysokości 39 % wartości rachunku.

Pozwana usiłowała nie dopuścić do oceny o.w.u. w aspekcie zaistnienia w nich niedozwolonych postanowień umownych argumentując, iż świadczenie w postaci wypłaty wartości wykupu stanowi główne świadczenie stron (art. 385¹ § 1 zd. 2 k.c.). Relewantny dla oceny stosunku prawnego stan prawa regulującego działalność ubezpieczeniową, ze względu na datę ustania stosunku ubezpieczenia, Ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 950 ze zm. – por. art. L Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Przepisy wprowadzające kodeks cywilny, Dz. U. Nr 16, poz. 94 w zw. z art. 503 Ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, Dz. U. z 2015 r., poz. 1844) nie wprowadzała odrębnego pojęcia świadczenia wykupu jako głównego świadczenia ubezpieczyciela. W ocenie Sądu argumentacja ta oparta jest o fałszywą przesłankę. Zarzut abuzywności nie dotyczy bowiem świadczenia ubezpieczyciela w postaci wypłaty wartości wykupu ale świadczenia ubezpieczonego (tyle, że potrącanego z wypłaty wartości wykupu) w postaci opłaty likwidacyjnej pobieranej właśnie przed całkowitą wypłatą wartości wykupu. Świadczenie zaś w postaci opłaty likwidacyjnej nie może stanowić głównego świadczenia stron umowy ubezpieczenia, skoro nie jest essentialium negotium tej umowy a jedynie postanowieniem przewidzianym na wypadek przedwczesnego jej rozwiązania, co może a nie musi się stać. Odwołanie się przez pozwaną do treści art. 13 Ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 950 ze zm.) jako przepisu określającego główne świadczenia stron umowy ubezpieczenia również nie może być uznane za trafne. Przepis ten określa konieczne elementy treści umowy ubezpieczenia w sensie technicznym, wskazuje, jakie elementy stosunku prawnego strony obowiązane są uregulować. Wymóg ten nie jest jednak jednoznaczny z określeniem głównego świadczenia stron, stanowiącego materialną treść zobowiązania. Z powołanego przez pozwaną spółkę punktu 2) ustępu 4 tego przepisu nie wynika bynajmniej, by strony obowiązane były przewidzieć w umowie, że w razie jej wypowiedzenia w określonym terminie ubezpieczony powinien uiścić ubezpieczycielowi opłatę likwidacyjną. Przepis ten nakazuje określić zasady ustalania wartości wykupu, nie nakłada zaś obowiązku potrącenia z niej opłaty likwidacyjnej. Waler ogólniej charakterystyki świadczeń z umowy ubezpieczenia zachowuje konkluzja wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2013 r., IV CSK 699/12, zgodnie z którym w ubezpieczeniu osobowym (art. 829 k.c.) ochrona nie polega na zapłacie odszkodowania za doznaną szkodę, ale na wypłacie określonej sumy pieniężnej w razie zajścia w życiu osoby ubezpieczonej przewidzianego w umowie wypadku. Także i z tej przyczyny argumentacja pozwanego o opłacie od wykupu jako głównym świadczeniu ze strony powódki okazała się nietrafna.

Postanowienie ogólnych warunków umowy o brzmieniu identycznym jak oceniane w sprawie były przedmiotem kontroli Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Prawomocnym wyrokiem z dnia 9 stycznia 2012 r. wydanym w sprawie XVII Amc 355/11 Sąd Okręgowy w Warszawie uznał za niedozwolone i zakazał stosowania przez "N. (...) Towarzystwo (...) na Życie" S.A. z siedzibą w W. w obrocie z konsumentami postanowienia wzorca umowy pkt 11 Karty Parametrów dotyczącej Ubezpieczenie na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym ze składką regularną N. Strateg" o następującej treści:

"

Lp.	Rodzaj opłaty	Wysokość opłaty	Częstotliwość pobierania opłaty	
11	Likwidacyjna	w I Roku P.	100%	Jednorazowo ze S. Rachunku

	za realizację wykupu środków pochodzących z Rachunku Podstawowego		Podstawowego, w przypadku realizacji wykupu Polisy
w II Roku P.	100%		
w III Roku P.	70%		
w IV Roku P.	60%		
w V Roku P.	50%		
w VI Roku P.	40%		
w VII Roku P.	30%		
w VIII Roku P.	20%		
w IX Roku P.	10%		
w X Roku P.	5%		

."

i wpisane pod numerem (...) do rejestru klauzul niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa UOKiK w dniu 26 marca 2014 r. W wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 6 września 2012 r., (VI ACa 458/12), oddalającym apelację od powyższego rozstrzygnięcia, zawarto następujące spostrzeżenia, których przytoczenie in extenso jest konieczne ze względu na analogiczne skutki zastosowania postanowień ograniczających wartość wykupu. „Jest oczywiste, iż pozwany jest zainteresowany jako najdłuższym obracaniem powierzonymi mu środkami, jednakże mobilizacja klienta do pozostawienia i lokowania dalszych składek w kolejnych dziesięciu latach nie może polegać na obciążaniu go nieczytelnymi, w żaden sposób niezdefiniowanymi i niedającymi się zweryfikować opłatami. Jak zasadnie przyjął Sąd I instancji - w takiej sytuacji konsument w ogóle nie jest w stanie ustalić za co jest pobierana rozważana opłata, w jaki sposób została wyliczona, oraz czego w zamian może się domagać. Dochodzi zatem do niedoinformowania potencjalnego klienta i rażącej dysproporcji świadczeń. Przy czym w pierwszym i drugim roku uczestnictwa, w przypadku rozwiązania umowy na podstawie § 8 ust. 4 ogólnych warunków, opłata wynosi 100% posiadanych środków, innymi słowy konsument traci wszystko, co zgromadził na rachunku podstawowym/ owe

kilkanaście, kilkadziesiąt bądź nawet kilkaset tysięcy/, w trzecim roku 70%, w czwartym 60%, w piątym 50% itd. posiadanych środków całego rachunku podstawowego. Nie są natomiast przekonujące twierdzenia pozwanego, iż opłata ta przeznaczona jest na pokrycie kosztów związanych z zawarciem, obsługą i rozwiązaniem umowy, w tym bardzo wysokimi kosztami działalności ubezpieczeniowej pozwanego (osobowymi, funkcjonowania oddziałów, promocji, marketingu, reklamy, zarządzania, korespondencji, umarzania jednostek etc.) skoro jest ona określana jako odpowiednia część, (procent) całości zgromadzonych środków na rachunku podstawowym. Pozwany zresztą w żaden sposób tych twierdzeń nie wykazał, nie przedstawił żadnych wyliczeń ani nawet pobieżnych szacunków w tym zakresie, nie zaoferował żadnych dowodów na powyższe okoliczności, w tym odnośnie uiszczanych bardzo wysokich kosztów akwizycji, w szczególności w wysokości 100% uiszczanej całej składki w pierwszym roku polisowym. Natomiast zasady odpowiedzialności konsumenta za wcześniejsze rozwiązanie umowy muszą pozostawać w związku z rzeczywistymi kosztami i ryzykiem ponoszonym przez przedsiębiorcę. Również wynagrodzenie pozwanego winno pozostawać w proporcji do zapewnianych przez niego świadczeń w zakresie pomnażania deponowanego kapitału, choć twierdzenie o również takim aspekcie przedmiotowej opłaty pojawiło się dopiero w apelacji, a zatem należy je uznać za spóźnione, a nadto niewykazane. Opłata w żaden sposób się do tych wielkości nie odnosi. Należy przy tym zauważyć, iż pozwany pobiera osobną opłatę na pokrycie kosztów działalności ubezpieczeniowej, która została określona w pkt 2 tabeli opłat karty parametrów (k- 11) oraz inne tam określone, jak np. administracyjną za prowadzenie indywidualnego Rachunku Kapitałowego (pkt.3 tabeli), a nadto informuje, że opłata na pokrycie kosztów akwizycji w pierwszym i drugim roku wynosi zero/k-11/. Brzmienie tych postanowień pozostaje w całkowitej sprzeczności z twierdzeniami zawartymi w apelacji, co świadczy dodatkowo o dezinformacji klienta, a co jest sprzeczne z dobrymi obyczajami. Narusza to rażąco interesy konsumenta, podobnie jak pobieranie tak wysokich i w ogóle nieuzasadnionych opłat, nie pozostających w związku z zasadą ekwiwalentności świadczeń. Niewątpliwie sytuacja konsumenta byłaby zdecydowanie lepsza, gdyby tejsze opłaty nie było, co dodatkowo potwierdza abuzywny charakter kwestionowanego postanowienia”.

Zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c. powołany wyrok ma skutek wobec osób trzecich z chwilą wpisu. Wykładnia art. 479⁴³ k.c. była przedmiotem uchwały Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2015 r. (III CZP 17/15), w której sentencji stwierdzono: Prawomocność materialna wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za niedozwolone wyłącza powództwo o uznanie za niedozwolone postanowienia tej samej treści normatywnej, stosowanego przez przedsiębiorcę pozwanego w sprawie, w której wydano ten wyrok (art. 365 i 366 k.p.c.). W ocenie Sądu zachodzi zbieżność normatywna, postanowień umownych uznanych przez Sądy Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz wpisanych do rejestru klauzul niedozwolonych Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z klauzulami zawartymi w treści ogólnych warunków ubezpieczenia, rozpoznawanych przez Sąd w niniejszej sprawie. Zbieżna jest nie tylko ich funkcja, ale i kontekst zastosowania, w związku z czym skutek zastosowania w postaci określenia praw i obowiązków ubezpieczonego (kontekst normatywny) jest tożsamy ze skutkiem zastosowania postanowienia ujawnionego w rejestrze. Skoro tak, to Sąd orzekający w sprawie związany jest wyrokiem uznającym analizowane postanowienie umowne za niedozwolone, skoro przedsiębiorcą wobec którego zapadł ten niekorzystny wyrok był poprzednik prawny pozwanego, którego następstwo prawne ma charakter ogólny. Wstąpienie w stosunek prawny łączący powódkę z poprzednikiem prawnym na podstawie art. 494 § 1 k.s.h. wiązało się również ze wstąpieniem pozwanego w sytuację prawną poprzednika na tle tej umowy, wywołaną wydanym wobec tego poprzednika wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Moc wiążąca wyroku z dnia wyklucza odmienną ocenę analizowanego postanowienia, niż uczyniono to w powołanym wyroku. Postanowienie zastrzegające uprawnienie do pobrania opłaty likwidacyjnej należało uznać za niedozwolone, nie wiązało ono zatem stron, a wykonanie przez pozwanego w stosunku do powódki uprawnień z niego wywodzonych należało traktować jako niemające oparcia w treści stosunku prawnego. Zatrzymane w wyniku zastosowania powyższych postanowień środki powódki stanowią wartość wzbogacenia podlegającą zwrotowi na podstawie art. 410 k.c. Wobec powyższego zasądzeniu podlegała kwota 6.447,12 zł.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w przedmiocie odsetek stanowił art. 481 k.c. Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powódki ustawowe odsetki za opóźnienie w zapłacie wyżej wskazanej kwoty, od dnia 14 listopada 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. oraz w wysokości ustawowej od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Opłata likwidacyjna już w chwili jej pobrania była świadczeniem nienależnym ze względu na abuzywny charakter postanowień ogólnych warunków

ubezpieczenia w tym zakresie. Z kolei zobowiązanie do zwrotu nienależnego świadczenia ma charakter bezterminowy. Termin spełnienia takiego świadczenia musi być więc wyznaczony zgodnie z art. 455 k.c., a zatem niezwłocznie po wezwaniu skierowanym przez wierzyciela. W konsekwencji żądanie odsetek w przypadku bezpodstawnego wzbogacenia zasadne jest dopiero od chwili wezwania dłużnika przez wierzyciela na podstawie art. 455 k.c. do zwrotu wzbogacenia (por.: wyroki Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2003 r., sygn. I CKN 316/01, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 117 i z dnia 3 lutego 2006 r., sygn. I CSK 17/05), przy czym użyty w tym ostatnim przepisie termin niezwłocznie nie oznacza obowiązku natychmiastowego spełnienia świadczenia.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt sprawy, należy zauważyć, że powódka nie przedstawiła żadnego wezwania do zapłaty. Tym samym pozwany skutecznie dowiedział się o żądaniu powoda z odpisu nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym doręczonego mu dnia 30 października 2015 r. W ocenie Sądu, dyktowanej wysokością dochodzonego świadczenia, termin 14 dni jest odpowiednim w rozumieniu art. 455 k.c. dla dłużnika do jego spełnienia, który upłynął w dniu 13 listopada 2015 r.

Od dnia 14 listopada 2015 r. pozwana pozostaje zatem w opóźnieniu uzasadniającym zasądzenie odsetek na podstawie art. 481 k.c., przy czym, w związku z treścią art. 56 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 1830) zasadnym jest określenie obowiązku płatności odsetek jako odsetek ustawowych za opóźnienie, w rozumieniu art. 481 § 2 k.c. w brzmieniu po nowelizacji dokonanej powyższą ustawą (por. art. XLIX § 3 pkt c). Roszczenie o zapłatę odsetek w pozostałym zakresie podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i art. 100 zd. 2 k.p.c. Powódka wygrała proces w stopniu uzasadniającym przyznanie jej całości zwrotu poniesionych kosztów. Na te składała się opłata od pozwu w kwocie 323 zł, wynagrodzenie pełnomocnika w stawce określonej na podstawie § 6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu oraz opłata skarbową od dokumentu pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł – łącznie 1.540 zł.

Ze względu na powyższe motywy orzeczono jak w sentencji.